

SPEKT

SKATTUR 2012

SPEKT

lögildir
grannskoðarar

Umbróting, prent og liðugtgerð: Føroyaprent

Svanamerktur prentlutur 541 705

Skattur 2012

Januar 2012

Heimasíða: www.spekt.fo

Á næstu síðunum hava vit greitt frá ymiskum skattaviðurskiftum fyri árinum 2011 og 2012 hjá persónum og feløgum. Vegleiðingarnar eru stuttorðaðar og fevna bert um part av galdandi skattaeglum. Hetta merkir, at neyðugt er at útvega fleiri upplýsingar, áðrenn støða verður tikin til týðandi skattamál.

Innihald

1	Sjálvuppgávan fyri 2011	5
1.1	Persónar	5
1.2	Feløg og grunnar	7
2	Skattaprosent v.m.	9
2.1	Persónar við fullari skattskyldu	9
2.2	Persónar við avmarkaðari skattskyldu	11
2.3	Partafelagsskattur v.m.	12
2.4	Kapitalvinningskattur	13
3	Frádráttir í skattskyldugu inntøkuni	14
3.1	Samdøgursfrádráttur	14
3.2	Fiskimannafrádráttur	14
3.3	Hýra frá útlenskum skipum vm.	15
3.4	Skattligt hall	15
3.5	Rentufrádráttur	15
3.6	Hjúnafrádráttur	16
4	Frádráttur fyri eftirlønargjöld	17
4.1	Eftirlønarskipanir	17
4.2	Skatting við inngjald	17
4.3	Eftirlønarskipan við stigvísari útgjalding	17
4.4	Eftirlønarskipan við lutaútgjalding	18
4.5	Eftirlønarskipan við kapitalútgjalding	18
5	Frádráttir í skattinum	20
5.1	Barnafrádráttur	20
5.2	Pensjónsfrádráttur	20
5.3	Frádráttur fyri goldnan skatt uttanlands	21
6	Frír ágóðar, endurgjöld og serligar inntøkur	22
6.1	Gávur	22
6.2	Frír ágóðar frá arbeiðsgevara	22
6.3	Eginnýtsla hjá privatum vinnurekandi	24
6.4	Endurgjald fyri nýtslu av eignum bili	24
6.5	Dagpeningur og náttarviðbót	25
7	Kapitalvinningsinntøka	27
7.1	Vinningur og tap við avhending av partabrøvum	27
7.2	Vinningur við avhending av lánsbrøvum	29
7.3	Eftirgeving av skuld	29
7.4	Vinningsbýti	30
7.5	Rentur	31
7.6	Vinnuligt virkseimi	32

8	Stuðul	33
8.1	Rentustuðul	33
8.2	Ferðastuðul	34
8.3	Stuðul til dupult húsarhald.	35
8.4	Stuðul til bygging og umvæling av eignum bústaði.	36
9	Sosial gjöld	37
9.1	Arbeiðsloysistrygging (ALS)	37
9.2	Barsilsskipanin	38
9.3	Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnur	39
9.4	Heilsutrygd.	39
9.5	Vinnusjúkragrunnur	40

1 Sjálvuppgávan fyri 2011

1 Persónar

TAKS sendir upplýsingar út til allar skattgjaldarar um inntøkur, skatt og ognarviðurskipti fyri 2011. Alt eftir umstøðunum kunnu skattgjaldarar fáa sendandi skattauppgerð umframt oyðublað til vanliga sjálvuppgávu og kapitalvinningssjálvuppgávu, og í ávísum førum eisini oyðublað til ognaruppgerð.

Vanlig sjálvuppgáva

Skattgjaldarar, ið eru skrásettir at hava bæði A- og B-inntøku, fáa eina vanliga sjálvuppgávu sendandi. Sjálvuppgávan skal latast inn til TAKS í seinasta lagi 1. mai.

Um so er, at freistin fyri innlating er ein leygardag, sunnudag ella annan halgidag, er innlatingardagurin ístaðin næsti gerandisdagur. Um sjálvuppgáva ikki verður innlatin rættstundis, verður sekt álgod við upp til 5.000 kr.

Persónar ið hava uttanlandsinntøku, skulu saman við sjálvuppgávuni lata TAKS eitt fylgiskjal har ið uttanlandsinntøkan verður nærri greinað. Fylgiskjalið til uttanlandsinntøkur kann heintast á www.taks.fo. Tá ið serligar orsøkir eru til tess kann innlatingarfreistin hjá persónum við uttanlandsinntøkum verða longd, tó ikki út um 15. august 2012. Treytin fyri, at freistin kann verða longd, er, at skrivlig umsókn verður send TAKS í seinasta lagi 7 dagar, áðrenn freistin er úti, og at sjálvuppgávur fyri eldri ár eru innlatnar til TAKS. Møguleiki er fyri at avgreiða sjálvuppgávuna á internetinum á www.taks.fo, um serliga loynitalið frá TAKS verður nýtt. Loynitalið er upplýst á sjálvuppgávuni.

Kapitalvinningssjálvuppgáva

Kapitalvinningssjálvuppgáva við forprentaðum upplýsingum verður send øllum skattgjaldarum. Kapitalvinningssjálvuppgávan skal latast inn til TAKS í seinasta lagi 1. mai.

Kapitalvinningssjálvuppgáva nýtist tó ikki at latast TAKS um forprentaðu upplýsingarnar á oyðublaðnum eru rættar og fullfíggaðar.

Møguleiki er eisini fyri at avgreiða kapitalvinningssjálvuppgávuna á internetinum á www.taks.fo.

Automatísk skattauppgerð

Skattgjaldarar, ið eru skrásettir bert at hava A-inntøkur, fáa automatiska skattauppgerð sendandi frá TAKS. Í skattauppgerðini er endaligi skatturin útroknaður við støði í skrásettum upplýsingum. Um skattgjaldarin er sannførdur um, at skattauppgerðin er røtt og fullfíggað, kann hann lata vera við at lata sjálvuppgávu inn fyri árið. Frádráttur fyri inngjøld til føroyskar eftirlønarskipanir er íroknaður í skattauppgerðini.

Um skattauppgerðin ikki er røtt ella fullfíggað skal vanlig sjálvuppgáva latast inn til TAKS. Møguleiki er fyri at lata sjálvuppgávuna inn á internetinum á www.taks.fo, um serliga loynitalið frá TAKS verður nýtt. Loynitalið er upplýst á automatisku skattauppgerðini.

Ognaruppgerð

Allir skattskyldugir persónar, ið hava roknskaparskyldu ella eiga ogn uttanlands, skulu lata ognaruppgerð inn saman við sjálvuppgávuni. Persónar, sum hvørki hava roknskaparskyldu ella eiga ogn uttanlands, kunnu lata vera við at lata inn ognaruppgerð, um ongar broytingar eru í mun til seinast innlatnu ognaruppgerðina. Hetta er tó ikki galdandi fyri skattskyldugar persónar, sum á fyrsta sinni skulu lata inn ognaruppgerð.

Vinnurekandi (B-skattgjaldarar)

Sjálvuppgávan hjá persónum, sum reka sjálvstøðugt vinnuvirki (B-skattgjaldarar), skal latast inn til TAKS í seinasta lagi 1. mai. Rakstrarroknskapur og fíggarstøða fyri byrjan og endan á rakstrarárinum skulu fylgja við sjálvuppgávuni.

Um so er, at freistin fyri innlating er ein leygardag, sunnudag ella annan halgidag, er innlatingardagurin ístaðin næsti gerandisdagur. Um sjálvuppgáva ikki verður innlatin rættstundis, verður sekt áløgd við upp til 5.000 kr.

Tá ið heilt serligar orsøkir eru til tess, so sum deyði og sjúka, kann innlatingarfreistin tó verða longd ein mánað í senn, tó ikki út um 15. august 2012. Treytin fyri, at freistin kann verða longd, er, at skrivlig umsókn verður send TAKS í seinasta lagi 7 dagar, áðrenn freistin er úti, og at sjálvuppgávu, roknskapir og ognaruppgerðir fyri eldri ár eru innkomin til TAKS.

Írestandi skattur

Írestandi skattur hjá persónligum skattgjaldarum við 4% í eykagjaldi fellur til gjaldingar í trimum javnstórum gjøldum tann 1. í hvørjum mánað eftir at skattauppgerð er útskrivað við gjaldsfrist til 20. í hvørjum mánað.

Írestandi skattur av kapitalvinningsinntøkum fellur til gjaldingar í einum tann 1. í mánaðinum eftir at uppgerðin er útskrivað við gjaldsfrist til 20. í mánaðinum.

Verður írestandi skattur ikki goldin rættstundis, verða 0,7% roknað í rentu fyri hvønn byrjaðan mánað frá gjaldsdegnum.

Avlopsskattur

Avlopsskattur verður útgoldin áðrenn 1. oktober í álíkningarárinum við 4% í endurgjaldi. Endurgjald verður ikki latið av avlopsskatti, sum stendst av, at hin skattskyldugi sjálvboðið hevur goldið ov nógv í fyribilsskatti. Um afturgjaldingin av avlopsskattinum er eftir 1. oktober, verður renta roknað fyri hvønn byrjaðan mánað við 0,7%.

1.2 Feløg og grunnar

Sjálvuppgáva og kapitalvinnings sjálvuppgáva

Freistin at innlata vanliga sjálvuppgávu og kapitalvinnings sjálvuppgávu er tann 1. juli 2012. Innlatingarfreistin er galdandi fyri øll feløg og grunnar sum hava inntøkuár, sum fellur saman við, ella endar í álmanakkaárinum 2011. Innlatingarfreistin kann tó leingjast, um serligar orsøkir eru til tess, so sum deyði ella sjúka, tó ikki út um 15. august í 2012. Um innlatingardagurin er ein leygardag, sunnudag ella annan halgidag, verður innlatingardagurin ístaðin næsti gerandisdagur.

Kapitalvinnings sjálvuppgávan nýtist tó ikki at latast TAKS um forprentaðu upplýsingarnar á oyðublaðnum eru rættar og fullfíggaðar.

Skatturin av vanligari skattskyldugari inntøku fellur til gjaldingar í trimum gjøldum hin 1. oktober, 1. november og 1. desember við gjaldfrist til 20. í mánaðinum. Skatturin av kapitalvinningsinntøkum fellur til gjaldingar í einum tann 1. í mánaðinum eftir at uppgerðin er útskrivað við gjaldfrist til 20. í mánaðinum.

Verður skatturin ikki goldin rættstundis, verður renta roknað við 0,7% fyri hvønn byrjaðan mánað frá gjaldsdegnum.

Vinningsbýtisuppperð

Feløg, sum útluta vinningsbýti, skulu lata vinningsbýtisuppperð til TAKS, sum vísir hvussu eftirhildin vinningsbýtisskattur er roknaður. Uppgerðin

skal verða latin TAKS í seinasta lagi 14 dagar eftir at avgerð er tikin um at útluta vinningsbýti.

Vinningsbýtisuppperð skal latast TAKS innan 14 dagar bæði í sambandi við vanligt vinningsbýti, sum verður útlutað á ársaðalfundinum, og í sambandi við serligt vinningsbýti sum verður útlutað leypandi í árinum.

2 Skattaprosent v.m.

2.1 Persónar við fullari skattskyldu

Landsskattur

kr.	2011	2012
Botnfrádráttur	30.000	65.000

Fyri árið 2011 varð landsskatturin roknaður soleiðis:

Er inntøkan kr.	men minni enn kr.	verður latið kr.	av kr.	og av restini
30.000	70.000	0	30.000	7,0%
70.000	140.000	2.800	70.000	18,0%
140.000	250.000	15.400	140.000	21,0%
250.000	400.000	38.500	250.000	33,0%
400.000		88.000	400.000	35,0%

Fyri árið 2012 verður landsskatturin roknaður soleiðis:

Er inntøkan kr.	men minni enn kr.	verður latið kr.	av kr.	og av restini
65.000	500.000	0	65.000	20,0%
500.000	800.000	87.000	500.000	25,0%
800.000		162.000	800.000	30,0%

Kommunuskattur

Kommunuskattur verður goldin sambært skattaprosentinum í tí kommunu, har tann skattskyldugi hevði fast tilhald fyri seg og húski sitt tann 1. desember í árinum frammanundan inntøkuárinum. Kommunuskattaprosentið verður ásett av tí einstøku kommununi.

Kommunuskatturin verður roknaður av skattskyldugu inntøkuni frádrigið botnfrádráttin.

kr.	2011	2012
Botnfrádráttur	30.000	30.000

Kirkjuskattur

Allir limir í fólkakirkjuni gjalda landskirkjuskatt. Landskirkjuskatturin fyri 2011 og 2012 er 0,60% av skattskyldugu inntøkuni frádrigið botnfrádrátt á 30.000 kr.

Harumframt kunnu limir í fólkakirkjuni eisini gjalda staðbundnan kirkjuskatt til kirkjusóknina. Staðbundin kirkjuskattur verður uppkravdur eftir loyvi frá landsstýrismanninum, og kann í mesta lagi verða 0,30% av skattskyldugu inntøkuni frádrigið botnfrádráttin á 30.000.

Persónar, sum ikki eru limir í fólkakirkjuni, kunnu sjálvboðnir gjalda landskirkjuskatt við at geva boð til TAKS.

Hýra frá skipum undir FAS

Hýra frá skipum skrásett í Føroya Altjóða Skipaskrá (FAS) verður skattað við føstum skattaprocenti upp á 35%. Hýra frá útlenskum skipum, sum við ongari manning verða leigað av føroyskum reiðaravirki, og sum annars lúka treytirnar í FAS, verður somuleiðis skattað við føstum skattaprocenti upp á 35%.

Hýra frá útlenskum ferða- og farmaskipum v.m.

Hýra frá útlenskum ferða- ella farmaskipum, umframt løn fyri arbeiðið umborð á útlenskum skipum og øðrum útbúnaði, sum verður nýttur í sambandi við kolvetnisvinnu uttanfyri føroyskt sjóøki, verður skattað við føstum skattaprocenti upp á 35%. Tílik inntøka verður uppgjørd við frádráttum sum víst í petti 3.3.

Hýra frá skipum undir DIS

Hýra frá skipum skrásett í donsku altjóða skipaskránni (DIS) verður íroknað í skattskyldugu inntøkuna. Samlaði skatturin av allari skattskyldugu inntøkuni verður síðani lækkaður við tí parti sum lutfalsliga fellur á DIS-hýruna. Hetta merkir m.a., at um persónur bert hevur DIS-inntøku, skal eingin skattur gjaldast í Føroyum.

Inntøka av húsaleigu – uppgerð eftir vanligum reglum

Sum útgangsstøði skal leiguinntøka uppgerast sambært vanligu reglunum í skattalógini, tvs. inntøka við frádrátti av útreiðslum, so sum EL, hiti, trygging

og rentur. Um húsini eisini verða nýtt sum bústaður hjá eigaranum kunnu rentuútreiðslur tó ekki frádragast í skattskyldugu inntøkuni. Nettoinntøkan eftir frádráttir verður lögð afturat øðrum skattskyldugum inntøkum og skattað á vanligan hátt.

Inntøka av húsaleigu – uppgerð eftir bruttoskattaskipan

Skattgjaldarar, sum útleiga til bústaðarendamál, kunnu tó eisini velja at uppgera inntøkuna eftir eini bruttoskattaskipan har ið tann parturin av leiguintøkuni, sum fer uppum 24.000 kr. árliga, verður skattaður við 25%. Útreiðslur so sum EL, hiti, trygging og rentur kunnu ikki frádragast í leiguintøkuni tó ið hesin háttur verður nýttur. Um hesin háttur verður valdur, skal leiguintøkan ikki leggjast afturat øðrum inntøkum í skattauppgerðini.

Skattgjaldarar kunnu velja á hvørjum ári eftir hvørjum hátti leiguintøkan skal uppgerast eftir.

Skattahámark

Skattahámark	2011	2012
Lands- og kommunuskattir	52%	52%

Skattahámarkið er galdandi fyri lands- og kommunuskattin tilsamans. Skattahámarkið er ikki galdandi fyri kirkjuskatt ella onnur gjøld sum verða kravd inn saman við lands- og kommunuskatti.

2.2 Persónar við avmarkaðari skattskyldu

Lønarinntøkur

Persónar við avmarkaðari skattskyldu, sum bert hava lønarinntøkur (A-inntøkur), gjalda ein samlaðan lands- og kommunuskatt upp á 42%. Persónar við avmarkaðari skattskyldu gjalda ikki kirkjuskatt.

B-inntøkur

Persónar við avmarkaðari skattskyldu, sum hava B-inntøku, gjalda vanligan lands- og kommunuskatt, tó ikki kirkjuskatt. Persónar við avmarkaðari skattskyldu, sum hava inntøku av húsaleigu, kunnu tó velja at uppgeva inntøkuna sum bruttoinntøku og gjalda 25% í skatti.

Pensjón

Útlendingar, sum fáa pensjón úr Føroyum sambært millumlanda sáttmála um sosiala trygd, gjalda 10% í skatti í Føroyum. Persónar, sum búgva í Danmark, gjalda tó ikki skatt í Føroyum av útgoldnu pensjónini.

FAS

Útlendingar sum fáa húru frá skipum, sum eru skrásett í FAS, gjalda 35% í skatti av bruttoinntøkuni. Útlendingar, sum fáa húru frá skipum, sum við ongari manning verða leigað av føroyskum reiðaravirki, og sum annars lúka treytirnar í FAS, gjalda somuleiðis 35% í skatti av bruttoinntøkuni.

Kolvetnisvinnan

Hjá útlendingum, sum arbeiða innan kolvetnisvinnuna er skatturin treytaður av, hvørt arbeitt verður fyri føroyskan arbeiðsgevara ella ikki.

	2011	2012
Um útlendingur arbeiðir fyri føroyskan arbeiðsgevara	42%	42%
Um útlendingur arbeiðir fyri útlendskan arbeiðsgevara	35%	35%

Útlendingar, sum hava bústað í øðrum norðurlandi, og sum arbeiða í Føroyum innan kolvetnisvinnuna, og sum upphalda sær í Føroyum í minni enn 30 dagar innan eitt 12 mánaða tíðarskeið, skulu ikki gjalda skatt í Føroyum.

2.3 Partafelagsskattur v.m.

Partafeløg, smápartafeløg, kommanditfeløg, sparikassar, lutafeløg, vinnurekandi grunnar, og tryggingarfeløg, sum hava partapening, inngoldnan innskotspening, ábyrgdarpening ella lutapening, ið er 80.000 kr. ella meiri, gjalda 18% í skatti av skattskyldugu inntøkuni.

Av skattskyldugari inntøku í 2012 av fiski- og alivinnu, hægri enn 1.000.000 kr., skal harafturat gjaldast 2,5% í tilfeingisskatti. Tilfeingisskatturin skal gjaldast í trimum gjøldum tann 1. oktober, 1. november og 1. desember í 2012.

Hjá feløgum, sum eru samskattað, verður øll inntøkan undir samskatingini tald saman og uppgivin undir einum á sjálvuppgávuni hjá móðurfelagnum.

Hall frá tíðini áðrenn samskattning kann tó bert dragast frá í felagsins egna yvirskoti.

Loyvishavarar gjalda 27% í skatti av inntøku av fyrstu sølu og/ella inntøku, ið er ásett sum ein partur av framleiddum kolvetni. Loyvishavarar skulu eisini gjalda 27% í skatti av vinningi av at lata frá sær loyvi til at leita eftir og framleiða kolvetni. Harumframt kunnu loyvishavarar eisini, alt eftir umstøðunum, gjalda framleiðslugjald og serskatt.

2.4 Kapitalvinningskattur

Kapitalvinningsinntøkur verða gjørdar upp undir einum og skattaðar soleiðis:

Kapitalvinningskattur	2011	2012
Persónar	38%	37%
Feløg	18%	18%

Tann 1. januar 2010 hækkaði kapitalvinningskatturin hjá persónum til 39%. Fylgjandi árin lækkar kapitalvinningskatturin við 1% um árið, soleiðis at frá 1. januar 2014 er kapitalvinningskatturin hjá persónum aftur komin niður á 35%.

3 Frádráttir í skattskyldugu inntøkuni

3.1 Samdøgursfrádráttur

Persónar við fullari skattskyldu, sum hava inntøkugevandi arbeiði uttanlands ella umborð á útlenskum skipi, hava rætt til 300 kr. í frádrátti fyri hvørt samdøgur. Frádrátturin er treytaður av, at persónurin er uttanlands ella umborð á útlenskum skipi í antin 2 mánaðir uttan slit ella í minsta lagi 100 samdøgur innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið.

Persónar hava skyldu til at rokna ta lön, sum er vunnin í útlandinum ella umborð á útlenskum skipi við í føroysku skattskyldugu inntøkuna.

Skjalprógv fyri inntøku og dagatali uttanlands skulu latast inn til TAKS saman við sjálvuppgávuni. Uttanlandsinntøkan verður uppgivin á serligum oyðublaði, sum verður innsent saman við sjálvuppgávuni.

TAKS hevur í tíðindaskrivi tann 13. apríl 2011 boðað frá, at samdøgursfrádráttur og frí ferð framyvir verða viðgjørð undir einum. Í stuttum merkir hetta, at har ið persónur skal skattast av virðinum av fríari ferð millum Føroyar og útlenska arbeiðsstaðið, hevur viðkomandi persónur samstundis eisini rætt til samdøgursfrádrátt sambært omanfyristandandi. Um persónur hinvegin ikki skal skattast av fríum ferðum, hevur viðkomandi persónur heldur ikki rætt til samdøgursfrádrátt.

TAKS hevur somuleiðis í tíðindaskrivi tann 13. apríl 2011 boðað frá, at persónar, sum hava inntøku frá útlenskum skipum, sum nevnd í pkt. 3.3, ikki hava rætt til samdøgursfrádrátt av tí at inntøkan verður bruttoskattað.

3.2 Fiskimannafrádráttur

Fiskiveiðuinntøka verður lækkað við 14%, áðrenn skattur verður lagdur á inntøkuna. Tó er hægsti árligi frádrátturin 65.800 kr. svarandi til 14% av 470.000 kr. Frádrátturin er galdandi fyri alla fiskiveiðuinntøku, bæði frá føroyskum og útlenskum fiskiskipum.

Í sambandi við inntøku frá føroyskum fiskiskipum írokna TAKS frádráttin í skattskyldugu inntøkuna. Í sambandi við fiskiveiðuinntøku frá útlenskum skipum skulu persónar sjálvir uppgeva frádráttin á sjálvuppgávuni.

3.3 Hýra frá útlenskum skipum vm.

Hjá persónum, sum fáa hýru frá útlenskum ferða- ella farmaskipum, ella fáa hýru frá útlenskum skipum ella øðrum útbúnaði, sum verður nýttur í kolvetnisvinnu uttanfyri føroyskt sjóøki, verður skattskylduga inntøkan lækkað við niðanfyristandandi frádráttum.

kr.	2011	2012
Fastur frádráttur í hýruni er	50.000	50.000
+ 15% av hýruni upp til	200.000	200.000
+ 8% av hýruni upp til	350.000	350.000
Hægsti árligi frádrátturin er	92.000	92.000

Omanfyrinevndu frádráttir eru ikki galdandi fyri hýrur frá skipum sum eru skrásett í DIS skipanini.

Um hýran bert er fyri ein part av árinum, verður frádrátturin lækkaður lutfalsliga. Lækkaða skattskylduga inntøkan verður skattað við 35%.

3.4 Skattligt hall

Hall í uppgerðini av vanligu skattskyldugu inntøkuni kann flytast fram til frádrátt í vanligari skattskyldugari inntøku í komandi árum. Á sama hátt kann hall í uppgerðini av kapitalvinningsinntøkuni flytast fram til frádrátt í kapitalvinningsinntøku í komandi árum.

Hjá feløgum og grunnum kann kapitalvinningsinntøka flytast til uppgerðina av vanligu skattskyldugu inntøkuni í tann mun henda seinna vísir hall. Hall í uppgerðini av vanligu skattskyldugu inntøkuni kann í hesum førum vera hall, sum er staðfest í árinum, ella framflutt hall frá undanfarnum árum. Hall í uppgerðini av kapitalvinningsinntøkuni kann hinvegin ikki mótrøknast í vanligari skattskyldugari inntøku.

Persónar kunnu ikki flyta hall í skattskyldugu inntøkuni til mótrøkning í kapitalvinningsinntøku.

3.5 Rentufrádráttur

Feløg, og persónar sum reka vinnuligt virksemi, kunnu draga allar vinnuligar rentur frá í skattskyldugu inntøkuni. Rentur av útistandandi skatti, ov seint goldnum skatti, tolli og avgjaldi kunnu tó ikki dragast frá í skattskyldugu inntøkuni.

Í uppgerðini av kapitalvinningsinntøkuni kunnu persónar draga frá rentur, sum stava frá lántøku í peningastovnum o.ø., um lánið verður nýtt til keyp av virðisbrøvum. Aðrar rentuútreiðslur eru ikki frádráttarloyvdar, men eftir umsókn verður rentustuðul veittur fyri rentur av láni til m.a. egnan bústað, sí. petti 8.1.

3.6 Hjúnafrádráttur

Um skattskylduga inntøkan hjá øðrum hjúnafeleganum er undir skattafría botnfrádráttin (30.000 kr.), og inntøkan hjá hinum hjúnafeleganum er yvir skattafría botnfrádráttin, verður ein javning gjørd soleiðis, at tann lægra inntøkan verður hækkað við upp til 30.000 kr., meðan inntøkan hjá hinum hjúnafeleganum verður lækkað við somu upphædd.

4 Frádráttur fyri eftirlønargjöld

4.1 Eftirlønarskipanir

Eftirlønarskipanir kunnu stovnst sum:

- 1 arbeiðsgevaraftirlønarskipanir, har antin arbeiðsgevarin einsamallur, ella arbeiðsgevarin og løntakarin gjalda til skipanina, ella
- 2 privatar skipanir, har eigarin einsamallur rindar til skipanina. Gjöld til arbeiðsgevaraskipan skulu ikki roknast við í skattskyldugu inntøkuna hjá løntakaranum. Sama er galdandi fyri gjöld sum arbeiðsgevarin rindar vegna løntakaran beinleiðis til eftirlønarskipanina.

Øll inngjöld til føroyskar eftirlønarskipanir verða á hvørjum ári fráboðaðar elektroniskt til TAKS av viðkomandi tryggingarfelag, peningastovni ella eftirlønargrunni. Persónar nýtast sostatt ikki sjálvir at uppgjeva eftirlønarsfrádráttin á sjálvuppgávuni.

4.2 Skatting við inngjald

Galdandi frá 1. januar 2012 skulu øll gjöld til føroyskar eftirlønarskipanir skattast við inngjald. Skatturin er 40% av inngjaldunum í árinum. Fyri arbeiðsgevaraskipanir verður skattingin framd á tann hátt, at arbeiðsgevarin ávísir eftirlønargjalðið um afturhaldsskipanina. TAKS tekur síðani 40% av í skatti, meðan tey eftirverandi 60% verða flutt á eina samlikonto hjá viðkomandi tryggingarfelag ella peningastovni.

Fyri privatar eftirlønarskipanir verður skatturin kravdur inn tá ið skattauppgerðin verður gjørd.

Broytingin til skatting við inngjald ávirkar ikki frádráttarrættin í skattskyldugu inntøkuni fyri inngjaldini.

Útgjöld frá eftirlønarskipanum, har ið inngjaldini eru skattað eftir nýggju skipanini, eru skatta- og avgjaldsfrí. Inngjöld áðrenn 1. januar 2012 verða framvegis viðgjørd eftir higartil galdandi reglum.

4.3 Eftirlønarskipan við stigvísari útgjalding

Ein eftirlønarskipan við stigvísam útgjaldingum er ein eftirlønarskipan, sum verður útgoldin stigvist og sum fellur burtur, tá ið tann, sum hevur rætt til eftirlønina, doyir.

Reglulig inngjöld – antin sum prosentpartur av lönnum ella sum fast mánaðarligt/árligt gjald – kunnu fult út verða drigin frá í skattskyldugu inntøkuni. Kapitalinngjöld til eina eftirlønarskipan við stigvísari útgjalding kunnu ikki verða drigin frá í einum, men skulu dragast frá í eins stórum upphæddum yvir eitt 10-ára skeið.

Útgjald frá eftirlønarskipan við stigvísari útgjalding er vanlig skattskyldug inntøka. Um eftirlønarskipan við stigvísu útgjaldum verður útgoldin í einum, er útgoldna upphæddin ikki skattskyldug inntøka, men skulu í staðin gjaldast 55% í avgjaldi. Eingangsútgjald í sambandi við deyða verður skattað við 35%.

Inngjöld eftir 1. januar 2012 verða tó útgoldin skatta- og avgjaldsfrítt. Um byrjað er at útgjalda frá eftirlønarskipan við stigvísari útgjalding, ber ikki til at gjalda innaftur á somu eftirlønarskipan. Hetta er tó ikki galdandi í sambandi við útgjald av avlamiseftirløn.

4.4 Eftirlønarskipan við lutaútgjalding

Ein lutaeftirlønarskipan er ein eftirlønarskipan, sum verður útgoldin í eins stórum lutum yvir 10 ár.

Inngjöld til lutaeftirløn kunnu verða frádrigin í skattskyldugu inntøkuni við upp til 100.000 kr. um árið.

Útgjöld av lutaeftirlønarskipan er vanlig skattskyldug inntøka. Um luta- eftirlønarskipan verður útgoldin í einum, er útgoldna upphæddin ikki skattskyldug inntøka, men skulu í staðin gjaldast 55% í avgjaldi. Eingangsútgjald í sambandi við deyða verður skattað við 35%.

Inngjöld eftir 1. januar 2012 verða tó útgoldin skatta- og avgjaldsfrítt.

Um byrjað er at útgjalda frá lutaeftirlønarskipan, ber ikki til at gjalda innaftur á somu eftirlønarskipan. Hetta er tó ikki galdandi í sambandi við útgjald av avlamiseftirløn.

4.5 Eftirlønarskipan við kapitalútgjalding

Ein eftirlønarskipan við kapitalútgjalding er ein eftirlønarskipan ið sum meginregla verður útgoldin við einari kapitalupphædd. Kapitaleftirlønarskipan kann tó eisini útgjaldast í bitum.

Inngjöld til lutaeftirløn kunnur verða frádrigin í skattskyldugu inntøkuni við upp til 25.000 kr. um árið.

Frá og við tí ári, tá ið persónur verður 70 ár, kunnur inngjöld til privat tekn-aðar kapitaleftirlønarskipanir ikki frádragast í skattskyldugu inntøkuni. Um byrjað er at útgjalda frá kapitaleftirlønarskipan, ber ikki til at gjalda innaftur á somu eftirlønarskipan. Hetta er tó ikki galdandi í sambandi við útgjald av avlamiseftirløn.

Útgjald av eini kapitaleftirlønarskipan verður skattað við avgjaldi upp á 35%. Um kapitaleftirlønarskipan verður útgoldin áðrenn 60 ára aldur, og talan ikki er um útgjald vegna deyða ella viðvarandi óarbeiðsføri, skulu 55% gjaldast í avgjaldi.

Inngjöld eftir 1. januar 2012 verða tó útgoldin skatta- og avgjaldsfrítt.

5 Frádráttir í skattinum

5.1 Barnafrádráttur

Fyri hvørt barnið undir 18 ár, ið ein persónur hevir foreldramyndugleikan yvir, verður givin ein frádráttur í lands- og kommunuskattinum. Hjá hjúnum hevir maðurin sum útgangsstøði frádráttin, tó so at sambúgvandi hjún kunnu sjálvi gera av, hvør teirra skal hava frádráttin.

Um hjún slíta sambúgvíð, fær tann hjúnafelagin, sum hevir børnini búgvandi, frádráttin frá flytingardegnum.

Tá ið børnini ikki búgva hjá tí persóni, sum hevir foreldramyndugleikan yvir teimum, kann barnafrádrátturin í staðin veitast tí persóni, sum hevir børnini búgvandi. Tó fellur barnafrádrátturin burtur, tá ið barnaverndarnevnd hevir yvirtikið umsorgan av børnum.

kr.	2011	2012
Landsskattur	5.500	5.500
Kommunuskattur	3.000 - 7.000	3.000 - 7.000

Einstøku kommunurnar áseta sjálvar barnafrádráttin í kommunuskattinum. Persónur fær barnafrádrátt í kommunuskattinum samsvarandi tí kommunu, har hann hevði bústað tann 1. desember í árinum frammanundan álíkn-ingarárinum.

Um barnafrádrátturin er hægri enn skatturin uttan barnafrádrátt, verður munurin útgoldin avvarðandi skattgjaldara, tá ið endaliga skattauppgørðin verður gjørd.

5.2 Pensjónsfrádráttur

Fyritíðarpensjónistar, umframt tey sum fáa hjálp eftir grein 13 í forsorgarlógini, fáa ein frádrátt í útroknaða landsskattinum.

kr.	2011	2012
Stakur persónur	16.200	16.200
Hjún (fyri hvønn)	10.500	10.500

Um frádrátturin ikki rúmast í landsskattinum, verður restupphæddin frádrigin

í kommunuskattinum. Óbrúktur frádráttur, sum ikki rúmast í lands- og kommunuskatti, fellur burtur.

5.3 Frádráttur fyri goldnan skatt uttanlands

Um persónur við fullari skattskyldu hevur goldið skatt uttanlands, antin sambært ásetingum í tvískattasáttmála, ella sambært innanhýsis reglum í øðrum landi, verður ein frádráttur givin í føroyska skattinum, svarandi til tann skatt, sum álíknaður verður í Føroyum av útlendsku inntøkuni (exemption linking).

Í ávísum førum kann frádrátturin í Føroyum tó ongantíð verða hægri enn tann skattur, sum veruliga er goldin í útlandinum (kredit linking).

6 Fríir ágóðar, endurgjöld og serligar inntøkur

6.1 Gávur

Gávur eru skattskyldugar sum vanlig skattskyldug inntøka hjá móttakaranum, tó undantikið gávur frá hjúnafelaga, foreldrum, abbum, ommum og børnum. Gávur í sambandi við serstakt høvi, so sum jólagávur, føðingardagsgávur o.a.t. verða tó, sum útgangsstøði, ikki roknaðar sum skattskyldug inntøka.

Gávur í peningi og gávukort frá arbeiðsgevara skulu tó altíð skattast uttan mun til upphæddina.

Gávur frá arbeiðsgevara í naturalia í sambandi við serstakt høvi verða ikki skattaðar, um keypsprísurin íroknað meirvirðisgjald er:

Høvi	Skattafrí upphædd (kr.)
25 ára starvsdagur	2.000
30 ára starvsdagur	3.000
40 ára starvsdagur	4.000
50 ára starvsdagur	5.000
Annað serstakt høvi	1.500

Um keypsprísurin íroknað meirvirðisgjald er hægri enn omanfyrirstandandi upphæddir, skal skattur gjaldast av allari upphæddini.

6.2 Fríir ágóðar frá arbeiðsgevara

Persónar, sum fáa niðanfyrinevndu ágóðar frá arbeiðsgevaranum, skulu skattast av virðinum á ágóðunum. TAKS hevur í hesum sambandi kunngjørt hesi virði fyri niðanfyrirstandandi ágóðar.

kr.	2011	2012
Virðið á fríum bústaði m ²	736	765
Frítt EL	8.100	9.100
Frí olja	21.500	25.900
Frítt telesamskifti	5.800	5.500

Virðið av fríum kosti pr. dag		
3 máltíðir	58	58
2 máltíðir	44	44
1 máltíð	33	34
Virðið av fríum bili (persónbilar)		
1.100 kg og undir	58.100	59.500
1.101 kg. - 1.300 kg	66.900	68.400
1.301 kg. – 1.500 kg	80.200	81.800
1.501 kg. og meira	89.700	91.400
Virðið av fríum bili (vøruvagnar)		
1.100 kg og undir	34.860	35.700
1.101 kg. - 1.300 kg	40.140	41.040
1.301 kg. – 1.500 kg	48.120	49.080
1.501 kg. og meira	53.820	54.840
Bussar upp til 10 persónar, nýttir til hýruvognskoyring	18.500	18.900

Um persónur, hjúnafelegi ella sambúgví hansara, hevur egnar útreiðslur til telesamskifti, kunnu hesar útreiðslur mótróknast í virðinum av fríum telesamskifti frá arbeiðsgevaranum.

Virðið á fríum bili er roknað at svara til privata koyring upp á 10.000 km árliga. Kann starvsfólkið prógva, t.d. við koyribók, at privata koyringin er minni enn 10.000 km, kann upphæddin lækkast samsvarandi.

Koyring til og frá arbeiðsstaði verður eisini roknað sum privatkoyring. Við arbeiðsstað verður at skilja tað staðið har arbeiðið verður gjørt, sum treytar lönina. Verður arbeiði á fleiri plássum sama dag, verður roknað við fjarstøðuni til fyrsta pláss og frá seinasta pláss.

Koyring millum heim og arbeiðspláss verður ikki roknað sum privatkoyring, tá viðkomandi bilur er serútgjærdur til arbeiðið við t.d. amboðum og eykalutum,

sum eru fastir í bilinum, og bilurin tískil ikki vanliga kann nýtast til annað enn tað, hann er serútgjørdur til.

6.3 Eginnýtsla hjá privatum vinnurekandi

Privatur vinnurekandi skal skattast av virðinum á vørum og framleiðslum, sum hann tekur úr virkinum at nýta ella at hava í húsarhaldi sínum ella til gávur. Somuleiðis skal viðkomandi skattast av tí partinum av útreiðslunum, sum svarar til eginnýtsluna fyri t.d. bil, telefon, ljós og hita, har útreiðslurnar umfata bæði privatu og vinnuligu nýtsluna.

Eginnýtslan fyri nýtslu av vørum er ásett til niðanfyristandandi leiðbeinandi virði. Ásettu upphæddirnar eru fyri hvønn vaksnan persón í húsarhaldinum. Fyri børn er upphæddin helvtin av ásettu upphæddini fyri vaksin.

Eginnýtsla av vørum í kr.	2011	2012
Handilsmenn	15.800	15.900
Bakarar	4.900	5.000
Bakarar við handilsvørum	13.100	13.200

Sum árligt minstamark fyri privata nýtslu av bili hjá hýruvognsførarum er ásett:

kr.	2011	2012
Hýruvognsførari	18.400	18.900

6.4 Endurgjald fyri nýtslu av eignum bili

Persónur, sum nýtir egnan bil í arbeiðsøringum fyri arbeiðsgevaran, kann fáa skattafrítt endurgjald sambært reglunum hjá tí almenna.

kr.	2011	2012
	3,20 pr. km	3,20 pr. km

Koyring millum heim og arbeiðsstað verður ikki roknað sum koyring í arbeiðsøringum.

Arbeiðsgevarin hevur skyldu til at ansa eftir, at endurgjaldið samsvarar við koyrdar kilometrar. Roknskapur fyri hvussu nógv ið er koyrt í arbeiðsøringum, skal gerast javnan og í minsta lagi eina ferð um mánaðin. Roknskapurin skal vera til skjals í bókhaldi arbeiðsgevarans.

Endurgjald hægri enn omanfyrinevndu upphæddir er vanlig skattskyldug inntøka.

6.5 Dagpeningur og náttarviðbót

Arbeidsørinði í Føroyum

Tá ið løntakari ferðast í Føroyum í ørindum fyri arbeidsgevara, kann hann fáa niðanfyrinevndu upphæddir útgoldnar skattafrítt.

kr.	2011	2012
Tímapeningur	15	15
Fullur dagpeningur	250	250
Gjald fyri innivist eftir rokning, tó í mesta lagi	650	650
Náttarviðbót, ikki skjalprógvað	230	230
Lækkaður dagpeningur tá ið farið verður út um 28 dagar	106	106
Lækkað náttarviðbót tá ið farið verður út um 28 dagar	106	106

Treytirnar fyri at gjøldini kunnu veitast skattafrítt eru, at ferðin varar longri enn 4 tímar, og at ferðast verður longri enn 4 km frá arbeidsstaðnum. Vanliga verður ikki latin dag- og tímapeningur innan fyri somu kommunu.

Tað eru bert starvsfólk, sum ferðast í arbeidsørinðum burtur frá føstum arbeidsstaði, sum hava rætt til dagpening og náttarviðbót. Fastur arbeidsstaður er t.d. kontór, bygningur, verkstaður ella líknandi – t.v.s. ein staður har starvsfólkini halda til dagliga.

Tá starvsfólk hava skiftandi arbeidsstøð og ferðast til hesi skiftandi arbeidsstøð, verður hetta ikki roknað sum ferðing í arbeidsørinðum, og hava tílík starvsfólk tískil ikki rætt til dagpening og náttarviðbót.

Dagpeningur verður roknaður fyri hvørt samdøgur, sum løntakarin er burturstaður frá fasta arbeidsplássinum. Er ferðin styttri enn 16 tímar, verður tímapeningur roknaður fyri hvønn ásettan tíma. Er hon longri, verður dagpeningur latin í staðin.

Dagpeningur og náttarviðbót skulu gjaldast afturat lönini. Tað er sostatt ikki loyvt at móttrokna dagpening og náttarviðbót í skattskyldugari lön.

Arbeidsøringi í Danmark

Tá ið løntakari ferðast í Danmark í øringdum fyri arbeiðsgevara, kann hann fáa niðanfyrinevndu upphæddir útgoldnar skattafrítt.

Danmark kr.	2011	2012
Dagviðbót	360	360
Dagviðbót, heimferðardagin	200	200
Gjald fyri innivist eftir rokning, í mesta lagi	805 / 970	805 / 970
Náttarviðbót, tá eingi skjalprógv fyri gisting fyriliggja	250	250

Fyri innivist á hotelli verður goldið eftir rokning í mesta lagi 805 kr. fyri hvørja nátt. Tó verður í høvuðsstaðarumráðnum goldið í mesta lagi 970 kr. fyri hvørja nátt.

Full viðbót verður veitt upp til 28 dagar. Aftaná 28 dagar verður avtala gjørd um viðbót í hvørjum einstøkum føri.

Arbeidsøringi í øðrum londum

Uttanfyri Danmark verður endurgoldið fyri hotellrokning. Við hotellrokning verður bert roknað við gisting. Er morgunmatur íroknaður, og ikki kann fáast at vita, hvat hann kostar, verða 15% drigin frá dagpeninginum.

Dagpeningur kann veitast sambært upphæddum hjá uttanríkisráðnum. Upphæddirnar fyri dagpening uttan fyri Danmark eru at finna á heimasíðuni hjá Lønardeildini í Fíggjarmálaráðnum www.lnd.fo

Endurgjald hægri enn tær av uttanríkisráðnum ásettu upphæddir er skattskyldugt sum vanlig inntøka.

Ferðauppgjerð

Fyri at omanfyri nevndu upphæddir til gisting, dag- og náttarviðbót kunnu útgjaldast skattafrítt er tað ein treyt, at ferðauppgjerð verður gjørd fyri hvørja ferð sær. Uppgerðin skal verða til skjals í roknskapi arbeiðsgevarans.

7 Kapitalvinningsinntøka

Kapitalvinningsinntøkur verða uppgjørðar fyri seg og skattaðar undir einum. Sum kapitalvinningsinntøka verður roknað:

- vinningur og tap við afhending av partabrøvum, íløguprógvum v.m.
- vinningur og tap við afhending av lánsbrøvum v.m.
- vinningur og tap í sambandi við eftirgeving av skuld
- vinningsbýti hjá persónum
- rentuinntøka hjá persónum

Í kapitalvinningsuppgerðini verður allur vinningur og øll tap, sum eru skattskyldug sambært kapitalvinningskattalógini, lögð saman og skattað undir einum við:

Kapitalvinningskattur	2011	2012
Feløg	18%	18%
Persónar	38%	37%

Vísir uppgerðin hall tað eina árið, kann hallið dragast frá í kapitalvinningsinntøku í komandi árum.

Hjá feløgum og grunnum v.m. kann hall í vanligu skattskyldugu inntøkuni mótroknast í kapitalvinningsinntøku. Hall í uppgerðini av vanligu skattskyldugu inntøkuni kann í hesum førum vera hall, sum er staðfest í árinum, ella framflutt hall frá undanfarnum árum.

Hall í kapitalvinningsinntøkuni kann hinvegin ikki mótroknast í vanligari skattskyldugari inntøku.

Persónar kunnu hvørki flyta hall í vanligu skattskyldugu inntøkuni til mótrokning í kapitalvinningsinntøku ella flyta hall í kapitalvinningsinntøku til mótrokning í vanligari skattskyldugari inntøku.

7.1 Vinningur og tap við afhending av partabrøvum

Vinningur og tap við afhending av partabrøvum verða roknað uppí kapitalvinningsinntøkuna uttan mun til ognartíðina av partabrævinum. Vinningurin ella tapið verður uppgjørt sum munurin millum útveganarupphæddina og afhendingarupphæddina fyri avvarðandi partabrøv.

Útreiðslur í sambandi við keyp av partabrøvum kunnu leggjast afturat útveganarvirðinum, meðan útreiðslur í sambandi við sølu kunnu dragast frá söluvirðinum. Talan kann t.d. vera um söluprovísjón ella útreiðslur til sakførara ella grannskoðara.

Fyri partabrøv sum eru útvegað áðrenn 16. november 2001 er tað bert tann virðisøking, sum er staðfest eftir 31. desember 2006, sum er skattskyldug. Skattskyldugur vinningur, sum er staðfestur eftir 31. desember 2006, verður roknaður út frá muninum millum avhendingarupphædd og handilsvirðið, sum partabrøvini høvdu tann 31. desember 2006.

Um partaeigari eigur fleiri partabrøv við somu rættindum í sama felag verða tey fyrst útvegaðu roknað sum fyrst avhendað (FIFO-prinsippið). Frípartabrøv verða roknað sum útvegað fyri 0 kr., og verða roknað sum útvegað samstundis sum móðurpartabrøvini.

Vinningur ella tap av partabrøvum verður roknað uppí kapitalvinningsinntøkuna, tá ið partabrøvini eru endaliga avhendað. Í sambandi við avtøku av felagið, verða partabrøvini roknað sum avhendað tað árið tá ið felagið er endaliga strikað úr partafelagsskránni.

Avhending við sucesión til familju

Høvuðspartaeigari kann lata partabrøv til børn, barnabørn, systkin, børn hjá systkjum ella barnabørn hjá systkjum, uttan at hetta verður viðgjørt sum søla hjá honum. Í tílíkum førum kemur móttakarin av partabrøvunum skattliga í staðið hjá avhendaranum. Tá vinningur ella tap hjá móttakaranum seinni verður uppgjört við avhendan av partabrøvunum, skulu partabrøvini roknast sum útvegað fyri ta útveganarupphædd, tey vóru fingin til vega av avhendaranum.

Reglan er bert galdandi fyri partaeigarar, sum eiga 25% ella meira av partapeninginum, ella sum ráða yvir meira enn 50% av atkvøðuvirðinum. Hvør avhendan skal umboða í minsta lagi 10% av atkvøðuvirðinum í felagnum.

Fráboðan um at móttakarin kemur í avhendarans stað skal fráboðast til TAKS í seinasta lagi tá ið sjálvuppgávan hjá avhendaranum verður latin inn.

Avhending til útskrivandi felag

Tá ið partabrøv verða seld til útskrivandi felag, t.e. tað felagið sum hevur givið partabrøvini út, skal øll søluupphæddin, uttan frádrátt fyri útveganarupp-

hædd, roknast sum vinningsbýti. Toll- og Skattaráðið kann tó eftir umsókn loyva, at sølan verður viðgjørd eftir reglunum fyri sølu av partabrøvum, tvs. at vinningur ella tap verða uppgjørd sum avhendingarupphædd við frádrátti av útveganarupphædd.

Niðurskriving av partapeningi

Niðurskriving av partapeninginum verður sum útgangsstøði roknað sum vinningsbýti, eisini í teimum førum har ið einki verður útlutað til partaeigaran. Toll- og Skattaráðið kann tó eftir umsókn loyva, at niðurskrivingini verður viðgjørd eftir reglunum fyri sølu av partabrøvum, tvs. at vinningur ella tap verða uppgjørd sum útlutaða upphæddin við frádrátti av útveganarupphædd fyri avvarðandi partabrov.

Avtøka av felagi

Tá ið felag verður avtikið, verða upphæddir, útlutaðar í avtøkuárinum, roknaðar sum søla av partabrøvum. Vinningur ella tap verða í hesum sambandi uppgjørt sum útlutað upphædd við frádrátti fyri útveganarupphædd. Útlutanir í árum frammanundan avtøkuárinum verða roknaðar sum vinningsbýti.

7.2 Vinningur við avhending av lánsbrøvum

Vinningur og tap við innfrían, sølu og aðra avhending av lánsbrøvum verða skattað sum kapitalvinningsinntøka sambært kapitalvinningskattalógini. Hjá persónum skal vinningur av lánsbrøvum bert roknast við í uppgerðina av kapitalvinningsinntøkuni um vinningurin er meira enn 1.000 kr. samanlagt um árið.

Hjá persónum kann tap av lánsbrøvum bert dragast frá í kapitalvinningsinntøkuni, um lánsbrøvini eru skrásett á virðisbrævamarknaði.

Tap av skuldarum og tap av viðurlagsvinnu, umframt valutakursvinningur og valutakurstap, sum hava samband við skattgjaldarans vinnuvirki, verða viðgjørt eftir reglunum í skattalógini.

7.3 Eftirgeving av skuld

Vinningur ella tap í sambandi við eftirgeving av skuld verður roknað við í kapitalvinningsinntøkuna í tann mun, skuldin verður eftirgivin niður um kursvirði á kravinum fyri kravánaran, tá ið skuldin var eftirgivin.

Reglan umfatar vinningur ella tap í sambandi við eftirgeving, fyrning, samanrenning og fyrilokan av skuld, umframt neyðskuldarsemju og sjálvbodna skuldarsemju.

7.4 Vinningsbýti

Vinningsbýti frá føroyskum felag

Vinningsbýti frá føroyskum felag, ið verður útlutað antin til føroyskar ella útlenskar persónar, ella til útlenskt feløg, skal roknast við í uppgerðina av kapitalvinningi sambært kapitalvinningskattalógini.

Útlutandi felagið hevur skyldu at afturhalda og avrokna vinningsbýtisskattin til TAKS innan 14 dagar frá tí at avgerðin um útlutan varð tikin.

Útlutandi felagið skal eftirhalda 37% í skatti (2012), tá útlutað verður til føroyskar ella útlenskar persónar, og 18% í skatti, tá ið útlutað verður til útlenskt feløg. Um útlenskir persónar ella útlenskt feløg eru umfatað av einum tvískattasáttmála við Føroyar, kunnu tey í ávísum førum søkja um at fáa vinningsbýtisskattin heilt ella partvís afturgoldnan frá TAKS.

Feløg og grunnar, sum eru fult skattskyldug í Føroyum, skulu ikki gjalda skatt av móttiknum vinningsbýti, uttan mun til ognarpart í útlutandi felagnum. Í slíkum førum skal útlutandi felagið tí ikki afturhalda og avrokna vinningsbýtisskatt.

Vinningsbýti frá útlenskum felag

Hjá persónum skal vinningsbýti frá útlenskum felag roknast uppí kapitalvinningsinntøkuna. Um skattur er goldin av vinningsbýtinum í útlandinum, kann hesin skattur frádragast í kapitalvinningskattinum í Føroyum. Um vinningsbýti er útlutað frá felag heimahoyrandi í Stóra Bretlandi ella í øðrum norðurlandi, kann útlenski skatturin, ið kann mótroknast í føroyska kapitalvinningskattinum, tó í mesta lagi verða 15% av útlutaða vinningsbýtinum.

Um persónur hevur gildið meira enn 15% í vinningsbýtisskatti í Stóra Bretlandi ella í øðrum norðurlandi, kann viðkomandi persónur søkja skatta-myndugleikarnar í hesum londum um at fáa afturgoldið tann skatt, sum er goldin omanfyri 15%.

Hjá feløgum og grunnum er vinningsbýti frá útlenskum felag skattafrítt í Føroyum, uttan mun til ognarpart í útlenska felagnum. Føroysk feløg kunnu tó verða áløgd at gjalda vinningsbýtisskatt í heimlandinum hjá útlutandi felagnum. Um Føroyar ikki hava tvískattasáttmála við viðkomandi

land, skal vinningsbýtisskattur gjaldast sambært innanhýsis skattareglum í hesum landinum.

Í niðanfyrinevndu londum, sum hava tvískattasáttmála við Føroyar, skulu føroysk feløg gjalda vinningsbýtisskatt í útlandinum alt eftir hvussu stórir ognarparturin hjá føroyska felagnum er í útlutandi felagnum:

	Ognarpartur => 10%	Ognarpartur < 10%
Stóra Bretland	5%	15%
Norðurlond	0%	15%

Um føroysk felag hevur goldið meira í vinningsbýtisskatti í Stóra Bretlandi ella í øðrum norðurlandi enn loyvt er sambært omanfyristandandi, kann felagið søkja skattamyndugleikarnar í hesum londum um at fáa afturgoldið ov nógv goldna vinningsbýtisskattin.

Hjá føroyskum feløgum kann útlendskur vinningsbýtisskattur ikki mótrókast í føroyskum kapitalvinningskatti.

7.5 Rentur

Rentuinntøkur hjá persónum skulu roknast við í uppgerðina av kapitalvinningi og skattast við 37% (2012). Renta av eftirlønarskipan skal tó ikki roknast við í uppgerðina av kapitalvinningi.

Tað áliggur peningastovnum og/ella postgiro vegna kontuhavaranar at uppkrevja og avrokna skattin av rentuinntøkum hjá persónum.

Í uppgerðini av kapitalvinningsinntøkuni kunnu líkamligir persónar draga frá rentuútreiðslur, sum stava frá lántøku í sambandi við keyp av virðisbrøvum. Hevur persónurin ikki positivan kapitalvinning at mótrókna í, kunnu rentuútreiðslurnar flytast fram til frádrátt í kapitalvinningsinntøku komandi 5 ári. Persónar hava ikki rætt til frádrátt fyri aðrar rentuútreiðslur. Rentustuðul verður tó latin fyri rentur av sethúsálánum v.m., sí petti 8.1.

Fyri feløg eru allar rentuinntøkur vanlig skattskyldug inntøka, og skulu hesar gevast upp til skattingar á vanligu sjálvuppgávuni. Rentuútreiðslur hjá feløgnum verða frádrignar eftir vanligu reglunum í skattalógini.

7.6 Vinnuligt virksemi

Kapitalvinningsinntøka, íroknað vinningsbýti og rentur, sum er liður í skattgjaldarans vinnuliga virksemi, verður roknað við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni sambært skattalógini.

8 Stuðul

8.1 Rentustuðul

Rentustuðul verður veittur fyri rentur av:

- 1 lánnum, avtalað áðrenn 18. januar 1991
- 2 lánnum, avtalað 18. januar 1991 ella seinni til
 - keyp ella bygging, umvæling ella umbygging av egnum bústaði
 - keyp ella bygging, umvæling ella umbygging av bústaðareindum í lutaíbúðarfeløgum
 - útbúgving
 - gjaldan av ábyrgd fyri vinnuvirki, sum er avtalað áðrenn 3. desember 1994

Í sambandi við lán til egnan bústað ella bústaðareind í lutaíbúðarfelag, verður stuðul bert veittur um talan er um veruliga bústaðin hjá viðkomandi persóni. Eigur viðkomandi persónur fleiri bústaðir, verður stuðul bert veittur fyri lán til hønuds bústaðin.

Til bygging av bústaði kann stuðul verða veittur fyri rentuútreiðslur í byggitíðini, tó í mesta lagi fyri síðstu 2 árin inni innflyting. Útgjald av stuðli fyri rentur í byggitíðini kann ikki fara fram inni innflyting. Stuðul kann tó bert veitast fyri ein bústað í sama tíðarskeiði.

Í tíðarskeiðnum frá 1. januar 2010 til 1. januar 2014 lækkar rentustuðulin við einum prosentum um árið, soleiðis at frá 1. januar 2014 verður rentustuðulin ásettur til 35%. Í sama tíðarskeiði lækkar hámarksupphæddin fyri rentuútreiðslur til bústaðarlán somuleiðis frá 150.000 kr. til 120.000 kr.

Ár	Hámarksupphædd	Prosent	Rentustuðul
2010	150.000	39%	58.500
2011	150.000	38%	57.000
2012	140.000	37%	51.800
2013	130.000	36%	46.800
2014	120.000	35%	42.000

Hámarksupphæddin er ikki galdandi fyri lán til egnan bústað avtalað áðrenn 18. januar 1991.

Rentustuðul verður bert veittur eftir umsókn til persónar undir fullari skattskyldu til Føroyar. Rentustuðulin verður útgoldin gjøgnum peningastovnarnar hvønn mánað.

8.2 Ferðastuðul

Persónur, ið hevur lønarinntøku, herundir fiski- og útróðrarpact, og sum hevur útreiðslur í sambandi við ferðing ímillum bústað og arbeiðsstað í Føroyum, hevur rætt til ferðastuðul, um hann er undir fullari skattskyldu og er búsitandi í Føroyum.

Ferðastuðul verður veittur við niðanfyristandandi upphæddum fyri hvønn dag, um ferðaleiðin aftur og fram millum heim og arbeiðsstað er longri enn 20 km.

Ferðaleið aftur og fram millum bústað og arbeiðsstað	2011	2012
20 til 30 km	5,50 kr.	5,50 kr.
30 til 50 km	13,00 kr.	13,00 kr.
50 til 64 km	19,50 kr.	19,50 kr.
64 til 102 km	25,50 kr.	25,50 kr.
102 til 124 km	30,50 kr.	30,50 kr.
124 til 146 km	35,50 kr.	35,50 kr.
146 til 168 km	40,50 kr.	40,50 kr.
168 til 190 km	45,50 kr.	45,50 kr.
190 til 212 km	50,50 kr.	50,50 kr.
212 km og longri	55,50 kr.	55,50 kr.

Vegastrekki verða uppgjørd sambært ásetingunum hjá Landsverk.

Fyri ferðing millum heim og arbeiðsstað loftvegis, sjóvegis og gjøgnum undirsjóvartunlar verður stuðul veittur við niðanfyristandandi upphæddum pr. túr fyri tveir túrar dagliga.

Ferðaleið	2011	2012
Loftvegis við tyrlu	16,90 kr.	16,90 kr.
Sjóvegis við suðuroyarleiðini	16,90 kr.	16,90 kr.
Sjóvegis við øðrum ferðaleiðum	8,45 kr.	8,45 kr.
Koyring gjøgnum undirsjóvartunlar	8,45 kr.	8,45 kr.

Ferðastuðulin verður bert latin eftir umsókn. Til umsóknina krevst serligt umsóknarblað, sum kann fáast frá TAKS. Um ein persónur fær endurgjald á annan hátt fyri ferðaútreiðslur, hevur viðkomandi ikki samstundis rætt til omanfyrinevnda stuðul.

Ferðastuðulin verður útgoldin 2 ferðir um árið, seinast í januar og seinast í juli mánað. Stuðul verður í mesta lagi veittur fyri 220 dagar árliga.

8.3 Stuðul til dupult húsarhald

Rætt til stuðul til dupult húsarhald hevur giftur persónur, ið er búsitandi í Føroyum, og sum av arbeiðsávum hevur útreiðslur til dupult húsarhald. Stuðul kann eisini veitast, tá ið arbeitt verður uttanlands.

Stuðulin í sambandi við dupult húsarhald er:

	2011	2012
Fyri leigu av hølji, um mánaðin	488 kr.	488 kr.
Fyri útreiðslur til kost fyri hvønn arbeiðsdag	20,50 kr.	20,50 kr.

Minsta upphæddin, ið viðkomandi sjálvur skal bera, er ásett til 850 kr. fyri stuðulsskeiðið. Hetta merkir, at persónar hava rætt til fullan stuðul um teir sjálvir hava útreiðslur uppá í minsta lagi 850 kr. um hálvárið.

Stuðulin verður bert latin eftir umsókn. Til umsóknina krevst serligt umsóknarblað, sum kann fáast frá TAKS. Um ein persónur fær endurgjald á annan hátt fyri útreiðslur í sambandi við dupult húsarhald, hevur viðkomandi ikki samstundis rætt til omanfyrinevnda stuðul.

Stuðulin til dupult húsarhald verður útgoldin 2 ferðir um árið, seinast í januar mánað og seinast í juli mánað.

8.4 Stuðul til bygging og umvæling av eignum bústaði

Persónur, sum í tíðarskeiðnum fram til 1. januar 2012 hevur bygt ella umvælt egnan bústað, hevur rætt til stuðul fyri meirvirðisgjald av arbeiðsløn í hesum sambandi.

Stuðul verður veittur fyri meirvirðisgjald av arbeiðsløn við niðanfyrirstandandi upphæddum fyri hvørt matr. nr. ella fyri hvønn lut í lutaíbúðarfelag.

Tíðarskeið	Hægsta stuðulsupphædd
Fram til 1. juli 2010	150.000 kr.
Frá 1. juli 2010	100.000 kr.
Frá 1. juli 2011	50.000 kr.
Frá 1. januar 2012	0 kr.

Fram til 1. januar 2012 var eftirverandi stuðulskvota til ein og hvørja tíð ásett til tað lægra virðið av:

- 1 Hægstu stuðulsupphædd í tíðarskeiðnum
- 2 150.000 kr. minus brúkta kvotu

Um lønarparturin hevur verið størri enn tilfarsparturin, verður stuðul veittur við í mesta lagi helvtini av meirvirðisgjaldinum av arbeiðsløn og tilfari tilsamans.

Stuðulin verður bert latin eftir umsókn. Til umsóknina krevst serligt umsóknarblað, sum kann fáast frá TAKS. Saman við umsóknini skal viðleggjast avrit av fakturum og kvittanum.

9 Sosial gjöld

9.1 Arbeidsloysisstrygging (ALS)

Gjöld til ALS	2011	2012
Løntakarar av A-inntøku	1,00%	1,25%
Arbeidsgevarar av A-inntøku	1,00%	1,25%
Sjálvstøðugt vinnurekandi av inntøku smb. skattaroknskapi	1,00%	1,25%

Allir persónar frá 16 til 67 ár, sum hava A-inntøku, og sum eru undir fullari skattskyldu til Føroyar, skulu gjalda til ALS. Persónar, sum móttaka hægstu fyrítíðarpensjón, kunnu tó eftir umsókn verða frítíknir frá gjaldskyldu til ALS. Somuleiðis kunnu persónar, sum hava tíðaravmarkað uppihalds- og arbeiðsloysi, eisini verða frítíknir frá gjaldskyldu til ALS fyri upp til eitt ár í senn.

ALS-galdið verður roknað av øllum A-inntøkum tó ikki av fólka- og fyrítíðarpensjónum. Eftir umsókn til Arbeidsloysissskipanina kann eisini fáast frítøka fyri ALS-galdið av tænastrámannapensjónum og skattskyldugum almannaveitingum. Hjá persónum kann ALS gjaldið í mesta lagi verða 6.500 kr. um árið.

Arbeidsgevarar skulu gjalda til ALS av øllum útgoldnum A-inntøkum, tó ikki av A-inntøkum til útlendingar undir FAS-skipanini ella FAS-líknandi skipan, sum gevur rætt til afturbering av skatti til reiðaran. Tá ið A-inntøka verður útgoldin, skal arbeiðsgevarin avrokna sín part av gjaldinum til ALS.

Tey, sum hava inntøku sum sjálvstøðugt vinnurekandi, kunnu sjálvboðin tekna arbeiðsloysisstrygging fyri hesar inntøkur.

Persónar undir avmarkaðari skattskyldu skulu ikki gjalda til ALS.

Løntakarar kunnu ikki frádraga gjaldið til ALS, tá ið skattskylduga inntøkan verður gjørd upp. Sjálvstøðugt vinnurekandi kunnu heldur ikki frádraga sjálvboðna ALS gjaldið í skattskyldugu inntøkuni.

Arbeiðsgevarar kunnu tó frádraga ALS gjöld í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni.

9.2 Barsilsskipanin

Gjöld til barsilsgrunnin	2011	2012
Løntakarar av A-inntøku	0,65%	0,62%
Arbeiðsgevarar av A-inntøku	0,65%	0,62%
Sjálvstøðugt vinnurekandi (árligt gjald)	500 kr.	500 kr.
Løntakarar við útlendskari inntøku (árligt gjald)	500 kr.	500 kr.

Allir persónar frá 16 til 67 ár, sum hava A-inntøku, og sum eru undir fullari skattskyldu til Føroyar, skulu gjalda til barsilsskipanina. Persónar, sum móttaka hægstu fyritiðarpensjón, kunnu tó eftir umsókn verða frítiknir frá gjaldskyldu til barsilsgrunnin. Somuleiðis kunnu persónar, sum ikki hava fastan bústað í Føroyum, eisini verða frítiknir frá gjaldskyldu til barsilsgrunnin.

Gjaldið til barsilsgrunnin verður roknað av øllum A-inntøkum, tó ikki av fólka- og fyritiðarpensjónum. Somuleiðis skal heldur ikki gjaldast til barsilsgrunnin av tænastrámannapensjónum og skattskyldugum almannaveitingum. Undantøka fyri tænastrámannapensjónir tekur tó fyrst við eftir umsókn til Barsilsskipanina.

Allir arbeiðsgevarar skulu gjalda til barsilsskipanina av útgoldnum A-inntøkum, tó ikki av A-inntøkum til útlendingar undir FAS-skipanini ella av A-inntøkum til útlendingar við skipum ið verða javnmett við FAS-skip. Tá A-inntøka verður útgoldin, skal arbeiðsgevarin avrokna sín part av gjaldinum til Barsilsgrunnin.

Persónar, sum hava inntøku sum sjálvstøðugt vinnurekandi og persónar, sum hava útlenska lønarinntøku, kunnu somuleiðis tekna sjálvbodna trygging.

Persónar undir avmarkaðari skattskyldu skulu ikki gjalda til barsilsskipanina.

Løntakarar kunnu ikki draga gjaldið til barsilsskipanina frá, tá ið skattskylduga inntøkan verður gjørd upp. Sjálvstøðugt vinnurekandi kunnu heldur ikki frádraga sjálvbodna gjaldið til barsilsskipanina í skattskyldugu inntøkuni.

Arbeiðsgevarar kunnu frádraga gjöld til barsilsskipanina í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni.

9.3 Arbeidsmarknaðareftirlønargrunnur

Gjöld til arbeidsmarknaðargrunnin	2011	2012
Løntakarar, av skattskyldugu inntøkuni	1,75%	1,75%
Arbeidsgevarar, av goldnum A-inntøkum	1,75%	1,75%
Sjálvstøðugt vinnurekandi av skattskyldugu inntøkuni	1,75%	1,75%

Allir persónar, sum eru undir skattskyldu til Føroyar, skulu gjalda til arbeidsmarknaðareftirlønargrunnin. Tó skulu persónar, sum eru avmarkað skattskyldugir til Føroyar, ikki rinda til grunnin av løn, sum er vunnin við skipum undir FAS-skipanini ella við skipum ið verða javnmett við FAS-skip. Avgjaldið verður rindað av skattskyldugu inntøkuni og goldið saman við fyrilisskattinum.

Allir arbeidsgevarar, sum útgjalda A-inntøku, skulu rinda avgjald til arbeidsmarknaðareftirlønargrunnin av útgoldnari A-inntøku, tó ikki av A-inntøku til útlendingar undir FAS-skipanini ella av A-inntøku til útlendingar við skipum sum verða javnmett við FAS skip. Tá A-inntøka verður rindað, skal arbeidsgevarin avrokna sín part av gjaldinum til TAKS.

Persónar, sum eru 67 ár og eldri, rinda einki í grunnin. Arbeidsgevarar, sum eru 67 ár ella eldri, og hava fólk í vinnu, rinda tó til grunnin. Persónar, ið fylla 64 ár 1. juli 2009 ella seinni, sum ikki áður hava havt fastan bústað í Føroyum, og sum við tilflyting fáa fastan bústað í Føroyum, rinda einki í grunnin.

Løntakarar og sjálvstøðugt vinnurekandi kunnu ikki draga gjaldið til arbeidsmarknaðar eftirlønargrunnin frá, tá ið skattskylduga inntøkan verður gjørd upp.

Arbeidsgevarar kunnu frádraga gjöld til arbeidsmarknaðar eftirlønargrunnin í uppgørðini av skattskyldugu inntøkuni.

9.4 Heilsutrygd

Persónar, ið eru búsitandi í Føroyum, og sum eru 18 ár ella eldri, rinda eitt mánaðarligt gjald uppá 265 kr. til Heilsutrygd. Sum búsitandi í Føroyum verður roknaður persónur, sum er skrásettur hjá Landsfólkayvirlitinum sum búgvandi í Føroyum.

TAKS krevur gjaldið inn fyri Heilsutrygd. Um gjaldið ikki verður goldið innan ásettu freist verður rentutilskrivning framd við 0,7% fyri hvønn byrjaðan mánað. Persónar, búsitandi á stovni og sum harvið fáa niðursetta almannapensjón, gjalda ikki til Heilsutrygd.

9.5 Vinnusjúkrarunnur

Allir arbeiðsgevarar, herundir landið, kommunurnar og sjálvstøðugt vinnurekandi, skulu rinda til Vinnusjúkrarunnin. Gjaldið, sum arbeiðsgevarar skulu rinda, er 0,1% av útgoldnum A-inntøkum. Gjaldið, sum sjálvstøðugt vinnurekandi skulu rindað, er 0,1% av skattskyldugu inntøkuni fyri seinasta inntøkuár.

Hjá arbeiðsgevarum verður gjaldið innkravt saman við gjaldinum til Barsilsgrunnin.

Tygum eru vælkominn at ringja á tlf. 34 34 34, at senda telefaks á 34 34 35 ella at senda teldupost til spekt@spekt.fo. Eisini ber til at ringja ella senda teldupost beinleiðis til okkara grannskoðarar.

Statsaut. revisorar:

Mirjam Haraldsen
tel: 23 34 70
mharaldsen@spekt.fo

Finnbjørn Zachariassen
tel: 23 34 75
fzachariassen@spekt.fo

Jóhannes Færø
tel: 23 34 85
jfaeroe@spekt.fo

Grannskoðarar:

Annfinn Simonsen
tel: 23 34 74
asimonsen@spekt.fo

Annika Jacobsen
tel: 23 34 67
ajacobsen@spekt.fo

Brian Olsen
tel: 23 34 69
brianolsen@spekt.fo

Hjörtur K. Justinussen
tel: 23 34 71
hjustinussen@spekt.fo

Helena Andreasen
tel: 23 34 73
handreasen@spekt.fo

Joan Eiðisgarð
tel: 23 34 65
jeidisgard@spekt.fo

Hjalti Hvítklett
tel: 23 34 82
hhvítklett@spekt.fo

Rúni Dragaberg
tel: 23 23 89
rdragaberg@spekt.fo

Jákup Jacobsen
tel: 23 34 63
jjacobsen@spekt.fo

Rúni Vatnsdal
tel: 23 23 81
rvatnsdal@spekt.fo

Jonny Trygvadóttir
tel: 23 34 58
jtrygvadottir@spekt.fo

Símur Thomsen
tel: 23 23 87
sthomsen@spekt.fo

Rúni Kruse
tel: 23 23 80
rkruse@spekt.fo

Rói Herup Olsen
tel: 23 34 90
rholsen@spekt.fo

SPEKT kann hjálpa tær við

Bókhaldinum

Roknskapinum

Lønarumsitingini

Sjálvuppgávuni

Kapitalvinnings-
sjálvuppgávuni

Rentustuðlinum

Útlenskum
skatti

Afturrindan
av mvg

Eftirlønum

sansirfo